

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-3/18/1170

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Viljar Peep
Otsuse tegemise aeg ja koht	13.06.2018 Tallinnas,
Vaide esitamise aeg	03.05.2018
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 27.04.2018 kaebuse läbi vaatamata jätmise teade nr 2.1.-1/18/796
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxxx@xxx.ee

RESOLUTSIOON:**Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 alusel****otsustan:**

rahuldada vaie ja vaadata uuesti läbi vaide esitaja 28.03.2018 esitatud kaebus

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Vaide esitaja esitas 28.03.2018 Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse veebilehepidaja INVEST ESTONIA peale, kes avaldab inimeste kohta kontrollimatut ja suvalist informatsiooni pelgalt isikute saadetu alusel. Kaebuse kohaselt ei kontrolli veebilehepidaja süüdistusi ega fakte, vaid lihtsalt kõik mida mõni pahatahtlik isik saadab, riputatakse kõigile nähtavalt ülesse. Seda keeldutakse ka eemaldamast.

Kaebuse kohaselt on veebipidaja avaldanud oma lehel: http://www.invest-estonia.com/2010/12/09/seb_employees-are-selling-rich-clients-and-companies-information-and-account-details/, järgmise informatsiooni kaebaja kohta: „*SEB. its employees sell rich clients and companies information and account details to any one for even 500 eek. Few brilliant thieves in SEB are Xxxxx Xxxx, Xxxxxx , Xxxxx Xxxxxx, Xxxxx Xxxx and list is*

endless.“ Lisaks sellele, et informatsioon on väär, viitab see ka kaebaja töökohale, mille avaldamine ei ole kohustuslik.

Vaide esitaja juhtis tähelepanu ka sellele, et näiteks ka juhul kui isik on maksuvõlglane ja IKS lubab teatud tingimuste täitumisel sellist informatsiooni avaldada, ei tohi infot avaliku huvi eesmärgil avaldada enne, kui selleks on teatud tingimused täidetud (IKS § 11 lõiked 6 ja 7). St et see ei saa toimuda ka muu negatiivset infot avaldades suvaliselt ja kontrollimatult. Kui tuua näitlikustamiseks vaid, siis maksuvõlglaste puhul tuleb hinnata, kas kolmandal isikul on isikuandmete töötlemiseks õigustatud huvi ja isikuandmete edastaja on tuvastanud kolmanda isiku õigustatud huvi ja ka kontrollinud edastatavate andmete õigsust. Nii peaks olema andmetöötlejal kas isiku nõusolek või muu seaduses sätestatud alus sellise väärinfo avaldamiseks koos isikuandmetega (sh töökoht). Isegi õigusliku aluse olemasolul ei jää andmed internetti lõputult hõljuma (nt maksehäire korral -§ 11 lg 7 punktid 1-4). I Sarnaselt ei saa olla selline informatsioon levitav ilma kontrollimata alustel ning lõpmatuseni töödeldav (avaldatav). Seetõttu on olukord minu jaoks eriti riivav ja takistab teatud olukordades ka eraelu (nt kohtumistel, kandideerimistel jne). Samas ei nähtunud kaebusest kas ja kus on kaebaja võlaandmed avalikustatud.

Vaide esitaja märkis, et on jäänud arusaamatuks ka veebilehe olemus, millist rolli selle pidaja täidab? Igal juhul on isiku õiguste ülemäärase kahjustamisena vaadeldav olukord, kus andmeid on kaebaja kohta esitati mahus mis ei seostu üldsuse huvidega, teave asetab kaebaja negatiivsesse valgusesse ja sisaldab kohatuid väärtushinnanguid. Panga töötaja ei ole kuidagi avalikkuse huviorbiidis. Nagu Riigikohus on rõhutanud, siis mida pikema perioodi järel toimub isikuandmete töötlemine, sh edastamine, seda intensiivsemalt riivab see andmesubjekti põhiõigusi, eelkõige eraelu puutumatust, ning seda kaalukam peab olema andmete kolmandatele isikutele edastamise vajadus. Samuti puudub avaldajal minu nõusolek ning sellist õigustust ei tulene ka seadus(t)est (vrld IKS § 10 lõiked 1 ja 2, samuti § 11 ning § 14 lõiked 1 ja 2 jne).

Vaide esitaja leidis, et IKS § 21 lg 2 p 3 sätestab sõnaselgelt andmesubjekti õiguse nõuda tema kohta kogutud isikuandmete kustutamist või sulgemist, kui andmed ei ole kogutud seaduse alusel. Antud juhul puudub andmete kogujal ja muul viisil töötlejal (avalikustamine) sellekohane õigustus (õiguslik alus).

Andmekaitse Inspeksioon jättis 27.04.2018 kaebuse läbi vaatamata järgmise põhjendusega:

Palute inspeksioonil teha ettekirjutus avaldatud informatsiooni kustutamiseks/sulgemiseks, mis takistaks selle edasist avaldamist. Viitake veebilehepidaja märkele, et neid ei huvita isikute õigused.

Selgitan kõigepealt, et Andmekaitse Inspeksioon ei saa teha võrgulehe invest-estonia.com haldajale õiguslikult siduvaid ettepanekuid. Kasutades avalikku päringut <https://uk.godaddy.com/whois> selgub, et domeen invest-estonia.com on registreeritud Bulgaarias (administraator MiEraisik; aadress xx xx xxxxx xxxxxx, xxxxxx xxxx, BG; telefon +359 xxxx xxxx; e-post xxxxxxxxxxxxxx@mail.bg). Isikuandmete kaitse seadus, mis sätestab nõuded isikuandmete töötlemisele, kehtib üksnes Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleva territooriumi piires. Muul juhul kehtib võrgulehe asukohamaa õigus.

Vaatamata sellele, et Andmekaitse Inspeksioon ei sekku, saate ise oma õigusi kaitsta, suheldes võrgulehe administraatoriga või Bulgaaria andmekaitseasutusega.

Euroopa Kohtu 13.05.2014 otsuse kohaselt on Teil endal õigus pöörduda taotlusega andmete eemaldamiseks interneti otsingutulemuste hulgast ka otse otsingumootorite poole. Juhiseid, kuidas seda teha, leiate inspeksiooni kodulehelt korduma kippuvate küsimuste rubriigist <http://www.aki.ee/et/kuidas-oma-andmeid-googleist-maha-saada>.

Kuna Andmekaitse Inspeksioonil ei ole kaebuse lahendamiseks pädevust, jätan selle läbi vaatamata.

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Inspeksiooni antud selgitus on vastuolus nii kehtiva andmekaitse direktiivi (dir 95/46) kui ka Euroopa Kohtu antud tõlgendustega senistes asjades.

Toon põhjendused alljärgnevalt:

1. Bulgaaria on Euroopa Liidu liikmesriik (loetelu: https://europa.eu/european-union/abouteu/countries_et). Seetõttu on koostöö vastava liikmesriigi asutusega lihtsustatud. Vajadusel teeb AKI kehtiva IKS § 33 lg 1 p 4 alusel koostööd teiste inspeksioonidega. Seadus sätestab: „teeb koostööd rahvusvaheliste andmekaitse järelevalve organisatsioonidega ja välisriikide andmekaitse järelevalve asutuste ning välisriikide muude pädevate asutuste või isikutega.“ Liikmesriigi andmekaitse inspeksiooni pädevust on käsitletud liikmesriikide vahel ka Euroopa Kohus nt Weltimmo lahendis.

Direktiivi 95/46 artikli 28 lõiked 1, 3 ja 6 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Iga liikmesriik näeb ette ühe või mitu riigiasutust, et teostada järelevalvet tema territooriumil käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud sätete kohaldamise üle.

Kõnealused asutused tegutsevad neile usaldatud ülesannete täitmisel täiesti sõltumatult.

[...]

3. Igal sellisel asutusel on eelkõige:

-uurimisvolitused, näiteks volitused tutvuda töödeldavate andmetega ja koguda oma järelevalvekohustuse täitmiseks vajalikku teavet,

-tõhusad sekkumisvolitused, näiteks avaldada artikli 20 kohaselt arvamust enne töötlemise alustamist ja tagada sellise arvamuse asjakohane avalikustamine, anda korraldus andmete sulgemiseks, kustutamiseks või hävitamiseks, keelata töötlemine ajutiselt või alaliselt, hoiatada vastutavat töötlejat või teha talle märkus või suunata küsimus liikmesriigi parlamenti või teistesse poliitilisse institutsioonidesse, -volitused osaleda kohtumenetlustes, kui käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklikke sätteid on rikutud, või juhtida kõnealustele rikkumistele õigusasutuste tähelepanu.

6. Olenemata sellest, milliseid siseriiklikke õigusi kõnealuse töötlemise suhtes kohaldatakse, on iga järelevalveasutus pädev kasutama oma liikmesriigi territooriumil talle lõikega 3 antud volitusi. Teise liikmesriigi asutused võivad igalt järelevalveasutuselt taotleda, et see kasutaks oma volitusi.

Järelevalveasutused teevad üksteisega koostööd, kuivõrd see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, eelkõige vahetades kasulikku teavet.”

Direktiivi 95/46 artikli 4 lõike 1 punkti a ja artikli 28 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi järelevalveasutusel on õigus kohaldada oma siseriiklikke andmekaitsealaseid õigusnorme vastutava andmete töötleja suhtes, kelle äriühing on registreeritud teises liikmesriigis ja kes haldab veebilehte (mis on näha ka teistes liikmesriikides). Seda kinnitab ka kohus (otsuse p 48): „Tulenevalt direktiivi 95/46 artikli 28 lõikest 3 on järelevalveasutustel eelkõige uurimisvolitused, näiteks volitused koguda oma järelevalvekohustuse täitmiseks vajalikku teavet, ja tõhusad sekkumisvolitused, näiteks volitus anda korraldus andmete sulgemiseks, kustutamiseks või hävitamiseks, või keelata töötlemine ajutiselt või alaliselt, või hoiatada vastutavat töötlejat või teha talle märkus.“

Lisaks punktis 52: „Iga järelevalveasutuse volituste territoriaalset kohaldatavust kinnitatakse ka selle direktiivi artikli 28 lõikes 6, kus on sätestatud, et iga järelevalveasutus on pädev kasutama oma liikmesriigi territooriumil talle nimetatud direktiivi artikli 28 lõikega 3 antud volitusi, ja seda olenemata sellest, milliseid siseriiklikke õigusi kohaldatakse. Selle artikli 28 lõikes 6 täpsustatakse veel, et teise liikmesriigi asutused võivad igalt järelevalveasutuselt taotleda, et see kasutaks oma volitusi, ning järelevalveasutused teevad üksteisega koostööd, kuivõrd see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, eelkõige vahetades kasulikku teavet.“

Ning eriti oluline on selle otsuse punkt 53: „Nimelt, kui niisugust sätet ei oleks olemas, oleks füüsilistel isikutel raske või isegi võimatu teostada oma õigust eraelu kaitsele juhul, kui vastutava isikuandmete töötleja suhtes oleks kohaldatav ühe liikmesriigi seadus, kuid ta rikuks füüsiliste isikute õigust sellele kaitsele mõnes teises liikmesriigis, eelkõige suunates oma tegevuse sellesse teise liikmesriiki, omamata seal asukohta selle direktiivi tähenduses.“

Seega ei ole oluline pelgalt vastutava töötleja asukoht, ega veebilehe registreering. Küll ei saa

inspeksioon rakendada sanktsioone karistusõiguslikus mõttes väljaspool oma territooriumi.

Seega (p 57), kui järelevalveasutus menetleb kaebust vastavalt direktiivi 95/46 artikli 28 lõikele 4, võib ta oma uurimisvolitusi täita, olenemata kohaldatavast õigusest ja isegi enne selle teadmist, millise liikmesriigi õigust tuleb kõnealuse töötlemise suhtes kohaldada. Siiski, kui ta jõuab järeldusele, et kohaldada tuleb teise liikmesriigi õigust, ei saa ta määrata sanktsioone väljaspool oma liikmesriigi territooriumi. Niisugusel juhul peab ta selle direktiivi artikli 28 lõikes 6 sätestatud lojaalse koostöö kohustust täites taotlema selle teise liikmesriigi järelevalveasutuselt, et see tuvastaks selle õiguse võimaliku rikkumise ja määraks sanktsiooni, kui kõnealune õigus seda võimaldab, tuginedes vajaduse korral teabele, mille esimese liikmesriigi järelevalveasutus talle edastas.

Inspeksioon ei ole lähtunud Euroopa Kohtu antud tõlgendustest ei sekkumisulatus (teha märkus) ega koostöö osas, et tagada Euroopa Liidu isikute kaitse vastavalt direktiivi mõttele. Seda ka juhul kui leida, et vastutava töötleja asutus ei asu Eestis.

2. Euroopa Kohus on selgitanud direktiivi artikli 4 kohaldamisala mitmes kaasuses (Weltimmo, Google, Amazon). Vastusest ei selgu, mida inspeksioon kaalus ja millistel asjaoludel leiti, et direktiivi artikkel 4 ei kohaldu käesoleval juhul – või kohaldub aga selle mõistes olevat asutust, Eesti territooriumil ei ole.

Kehtiva andmekaitse direktiivi kaitseraamistiku määrab selle territoriaalne kohaldamisala. Artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriik kohaldab isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklikke õigusnorme ehk Eesti õigust siis, kui:

- a) töötlemine toimub liikmesriigi territooriumil paikneva vastutava töötleja asutuse tegevuse raames;
- b) vastutav töötleja ei ole registreeritud mitte liikmesriigi territooriumil, vaid kohas, kus asjaomase liikmesriigi õigusnorme kohaldatakse rahvusvahelise avaliku õiguse kohaselt;
- c) vastutav töötleja ei ole registreeritud ühenduse territooriumil, kuid kasutab isikuandmete automatiseeritud või automatiseerimata töötlemiseks vahendeid, mis paiknevad kõnealuse liikmesriigi territooriumil, välja arvatud juhul, kui selliseid vahendeid kasutatakse ainult andmete edastamiseks ühenduse territooriumi kaudu.

Antud juhul tuleks Eesti õiguse kohaldamine kõne alla juhul, kui rakenduse pakkuja oleks registreeritud Eestis või leiduks siin mõni asutus (laiemas mõttes), kes tegutseb selle pakkuja tegevuse raames. Just viimase osas on oluline, kuidas on sellist tegevust/ asutust – praktikas on tõlgendatud ja piiritletud.

Tagamaks, et üksikisikud ei jää ilma kaitsest, millele on neil õigus, peab igasugune isikuandmete töötlemine ühenduses toimuma ühe liikmesriigi õiguse kohaselt ning vastutav töötleja töötlemine andmeid vastavalt kõnealuse riigi õigusele.¹ Nii peatati ka Ungari järelevalveasutuses töö, et kohaldatav õigus ja Ungari järelevalveasutuse pädevus seoses direktiivi artikli 4 lõike 1 alusel selgeks teha (Weltimmo kaasus). Direktiivi artikli 4 lõike 1 ja artikli 28 lõige 1 annavad liikmesriigi järelevalveasutusele õiguse kohaldada oma siseriiklikke andmekaitsealaseid õigusnorme.² Direktiivi kohaselt tuleb hinnata, millise asutuse raames tegevust teostati (lai käsitus). Nii on Euroopa Kohtu kaalumise aluseks vastavas riigis olnud

---

¹ 1 Euroopa Kohtu 1. oktoober 2015. a. otsus C-230/14, Weltimmo s. r. o. (Slovakkia äriühing) vs Nemzeti Adatvédelmi és Információsabads.g Hatós.g (Ungari andmekaitse ja teabevahetuse),, otsuse p 3 (dir art 18). Mõiste „asutus” on paindlik käsitlus, eemaldudes formaalsest lähenemisviisist, mille alusel on ettevõtja asutatud ainult selles kohas, kus ta on registreeritud. Seega, määramaks kindlaks, kas andmete töötlemise eest Euroopa Kohtu 1. oktoober 2015. a. otsus C-230/14, Weltimmo s. r. o. (Slovakkia äriühing) vs Nemzeti Adatvédelmi és Információsabads.g Hatós.g (Ungari andmekaitse ja teabevahetuse),, otsuse p 3 (dir art 18).

Mõiste „asutus” on paindlik käsitlus, eemaldudes formaalsest lähenemisviisist, mille alusel on ettevõtja asutatud ainult selles kohas, kus ta on registreeritud. Seega, määramaks kindlaks, kas andmete töötlemise eest vastutaval äriühingul on direktiivi 95/46 tähenduses asutus mõnes teises liikmesriigis kui see liikmesriik või kolmas riik, kus ta on registreeritud, tuleb tõlgendada nii asukoha stabiilsuse astet kui ka tegutsemise tegelikkust selles teises liikmesriigis, võttes arvesse kõnealuse majandustegevuse ja kõnealuste teenuste osutamise konkreetset laadi, otsuse p 29.

² Weltimmo, otsuse p 19 ja 39

nt postkontori postkasti või pangakonto olemasolu.³ Töötlemist vastava ettevõtte tegevuse raames on kohus varasemalt jaatanud toimingu puhul, kui isikuandmeid pandi veebilehele.⁴

Nii on sisuliselt võimalik Eesti isikuandmekaitsealaseid õigusnorme kohaldada ka siis kui vastutav töötleja ei ole Eestis registreeritud, kuid töötlejal on Eesti territooriumil stabiilne asukoht, mille kaudu ta tegelikult ja tulemuslikult tegutseb ning see töötlemine toimub vastutava töötleja tegevuse raames.⁵ Ehk kohaldamisele kuulub selle liikmesriigi õigus, kus asub vastutava töötleja nõ vastav asutus, kes osaleb ka isikuandmete töötlemises.

Seega on esmalt vaja välja selgita, kas Eesti territooriumil asub vastav astutus direktiiv artikli 4 mõistest või mitte. Kaebaja leiab, et kui vaadata ka Euroopa Kohtu praktikat, on direktiivi artikli 4 tingimused täidetud:

-töötlemine toimub veebilehel mis on suunatud ka Eesti,
-selles avaldatakse Eesti kodanike andmeid;
-domeen „.com“ on rahvusvaheline viide, seega pole soovinud teabe avaldaja piirduda pelgalt siseriikliku veebilehe pidamisega.⁶

Kohe kindlasti on iga järelevalveasutus pädev kasutama oma liikmesriigi territooriumil talle antud volitusi (uurimisvolitused, sekkumisvolitused, sh koostöö nagu eelnevalt viidatud).⁷

Mis puudutab esiteks mõistet „asutus“ direktiivi 95/46 artikli 4 lõike 1 punkti a tähenduses, siis on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et see mõiste laieneb tegelikule ja tulemuslikule, kas või minimaalsele tegevusele, mida teostatakse stabiilse asukoha kaudu (Weltimmo, punkt 31).⁸ Mis puudutab teiseks küsimust, kas asjassepuutuvate isikuandmete töötlemine toimub selle asutuse „tegevuse raames“ direktiivi 95/46 artikli 4 lõike 1 punkti a tähenduses, siis on Euroopa Kohus juba leidnud, et see säte ei nõua, et kõnealuseid isikuandmeid töötleks asjaomane asutus ise, vaid et see toimuks tema „tegevuse raames“ (Weltimmo, punkt 35).⁹

Seega tuleb direktiivi 95/46 artikli 4 lõike 1 punkti a tõlgendada nii, et sellise isikuandmete töötlemise suhtes, mida teostab elektroonilise kaubanduse ettevõtja, tuleb kohaldada selle liikmesriigi õigust,

- millesse selle ettevõtja tegevus on suunatud, kui selgub, et
- see ettevõtja töötleb asjaomaseid andmeid selles liikmesriigis asuva asutuse tegevuse raames.

Vastutav töötleja omab seega erinevate tõlgenduste kokkuvõttena asutust ka Eestis ning direktiivi eesmärke arvestades tuleb tal oma tegevuse suunamisel siia liikmesriiki, täita ka siinseid õigusnorme.

Andmekaitse töörühma selgitusel on direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti a kohaldamisel olulisim vaadelda ettevõtte reaalsel tegevust, mitte lähtuda vastutava töötleja (põhi)tegevuskohast. Oluline on, kas vastutaval töötlejal on mõnda liikmesriiki suunatud stabiilse olemusega tegevus, mille raames toimub isikuandmete töötlemine või mitte. Kaebaja leiab, et tema tegevus on suunatud ka Eesti ning siin ei saa lähtuda pelgalt registreeringust või serverist, vastupidi – sellist käsitlust on Euroopa Kohus eitanud.

3. Selgusetuks jääb, millise õigusliku hinnangu andis haldusorgan oma keeldumisele? – haldusorgani vastuses puudub vaidlustamisviide.

³ Weltimmo, otsuse p 19 ja 39

⁴ Weltimmo, otsuse p 37

⁵ Weltimmo, otsuse p 41.

⁶ EKO Alpenhof -kui ettevõtja on teinud kuulutusi Interneti viitamissüsteemis, et anda eri liikmesriikide tarbijatele võimaluse otsingumootori vahendusel jõuda tema kodulehele, mis samuti tõendab – see tõendab niisuguse tahte olemasolu (p 77). Nii näiteks tõi kohus välja loetelu asjaoludest, mis veebilehel äratooduna näitavad ettevõtja tegevuse suunamist teise, sh konkreetse tarbija elukoha riiki -nt telefoni number koos rahvus vahelise suuna koodiga; asjaolu, et ettevõtja kasutab neutraalset esimese tasandi domeeninime nagu „.com“ või „.eu“ jne. Tõlgendus on küll Brüssel I määruse kontekstis kuid selgitab tõlgendust ka antud olukorras.

⁷ Kohtulahendite kogumik. Euroopa Kohtu 13. mai 2014 a otsus C-131/12, Google Spain, lk 6

⁸ Amazon, otsuse p 75

⁹ Amazon, otsuse p 78.

Seega ei nõustu ma antud seisukohaga, sellest ei selgu miks ei ole inspeksioon lähtunud direktiiv sätetele antud tõlgendustest, mis oleks kooskõlas ka Euroopa Kohtu seisukohtadega. Inspeksioonil on pädevus antud asjaoludel kaasust lahendada ning tegevus ei saa isikute kaitset piirduda pelgalt viitega – et isik kaitseks enda õigusi vaid kohtus (vt käesoleva kirja selgitusi punktis 1). Inspeksioon on viidanud Google lahendile kuid jätnud tähelepanuta selle viited järelevalveasutuse tegevustele.¹⁰ Lisaks on viidatud kaasuses oluline asjaolu, et hispaania kodanik kaitseks lähtus kohus just sellest, et tegevus oli sealse asutuse tegevuse raames hõlmatud direktiivi artiklis 4(1)(a) nimetatud asutuse tegevusega, vaatamata sellele, et Google Inc on registreeritud Ameerika Ühendriikides.¹¹ Kaasus on vastupidiselt inspeksiooni väljatoodule, leidnud lahenduse just läbi vastutava asutuse tegevuse raames viidatud töötlemise. Seega ei ole inspeksioon vaadanud/kaalunud asjaolusid ega tõlgendanud sätteid vastavalt viidatud kohtulahenditele (vt selgitusi: .... mille tegevus on suunatud isikutele, kelle elu-või asukoht on selles riigis /../).

Samuti ei peata otsingumootori töötlus algallika töötlust. Tasub ka rõhutamist, et Weltimmo kaasus on hilisem, laiendades vastava asutuse mõistet veelgi (võrreldes Google Inc kaasuses antud tõlgendustega, vt kirja vastuse punkt 2 selgitusi).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Kaebuse ese

28.03.2018 kaebuses on vaide esitaja märkinud, et veebilehepidaja INVEST ESTONIA avaldab inimeste kohta kontrollimatut ja suvalist informatsiooni pelgalt isikute saadetu alusel. Kaebuse kohaselt ei kontrolli veebilehepidaja süüdistusi ega fakte, vaid lihtsalt kõik mida mõni pahatahtlik isik saadab, riputatakse kõigile nähtavalt ülesse. Seda keeldutakse ka eemaldamast. Vaide esitaja on lisanud lingi, milles on avalikustatud teave selle kohta, et pangatöötajad müüvad klientide andmeid ning selles nimekirjas on ka kaebaja nimi. Kaebusest pole üheselt arusaadav, kas soovitakse kogu teabe eemaldamist või ainult oma nime kustutamist.

Siinkohal pean vajalikuks märkida, et antud juhul põrkuvad kaks põhiõigust, s.o õigus sõnavabadusele ja õigus privaatsusele. Seega ei ole õigus privaatsusele absoluutne vaid tuleb leida tasakaal kahe põhiõiguse vahel. Seega ei saa nõuda kogu postituse eemaldamist, vaid üksnes oma andmete kustutamist. Riigikohus on korduvalt jõudnud oma lahendites seisukohale, et interneti vahendusel võimaldatud avalikud kommentaarid ja hinnangute andmine on väljendusvabaduse üheks osaks.

Selgitada, et inspeksioonil puudub pädevus hinnata, kas konkreetses postituses toodud hinnangud ja faktiväited vastavad tõele. Seda, kas antud juhul on tegemist valede faktiväidete või ebakohaste väärtushinnangutega, saab hinnata kohus. Võlaõigusseaduse § 1047 annab võimaluse nõuda avaldajalt ebaõigete andmete ümberlükkamist või paranduse avaldamist. Lisaks annab võlaõigusseaduse § 1055 õiguse nõuda kahju tekitava käitumise lõpetamist. Juhul, kui avaldaja ei nõustu andmete eemaldamisega, on õigus need nõuded avaldaja vastu esitada tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud korras tsiviilkohtule.

Vaide esitaja on oma kaebuses märkinud, et tema poeg on pöördunud telefoni teel veebilehe haldja poole, kuid veebilehe haldja keeldus andmete eemaldamisest/kustutamisest. Selgitan, et iga isik saab ise esitada nõude oma andmete kustutamiseks ning seda ei saa teha keegi teine

¹⁰ Vt ka kohtulahendite kokkuvõtte (ECLI:EU:C:2014:317). Kohtuasjas C-131/12, p 12: „Olenemata sellest, milliseid siseriiklikke õigusi kõnealuse töötlemise suhtes kohaldatakse, on iga järelevalveasutus pädev kasutama oma liikmesriigi territooriumil talle lõikega 3 antud volitusi. Teise liikmesriigi asutused võivad igalt järelevalveasutuselt taotleda, et see kasutaks oma volitusi. Järelevalveasutused teevad üksteisega koostööd, kuivõrd see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, eelkõige vahetades kasulikke teavet.“

¹¹ Kokkuvõtte punkt 43: „Google Searchi haldab Google Inc., kes on Google'i kontserni emaettevõtja ja kelle registrijärgne asukoht on Ameerika Ühendriikides.“

isiku eest. Tõsi, toimingute tegemisel võib olla ka esindaja, kuid selleks peab olema volitus, mida kindlasti ei saa anda suuliselt, kuna see peab olema tõendatav. Seega ei olnud veebilehe pidajal kohustust Teie poja helistamise järel andmeid kustutada.

Samuti on kaebuses viidatud võlaandmete avalikustamisele, kuid kaebusest pole arusaadav ning ka veebilehelt ei õnnestunud leida, kas ja kus on avalikustatud kaebaja võlaandmeid.

Tulenevalt eeltoodust sai inspeksioon Teie kaebusest aru selliselt, et soovisite oma kaebuses, et inspeksioon kohustaks veebilehe haldajat eemaldama veebilehelt kogu postituse, mis sisaldas ka Teie nime ning millest võis aru saada, et töötate xxx xxxxxxxx. Kuna inspeksioon võrgulehelt Teie kohta käivaid võlaandmeid ei leidnud ning iga isik saab vaidlustada ainult enda andmete avalikustamist, siis kaebuse esemeks ei olnud võlaandmete avalikustamine.

Inspeksiooni poolt menetluse alustamata jätmine

Vaide esitaja on oma vaides tõstatanud küsimuse, et miks ei ole inspeksioon lähtunud kaebuse lahendamisel (läbi vaatamisel) Euroopa Kohtu poolt Direktiivi 95/46 EÜ artiklitele 4 ja 28 antud tõlgendusest ning vaide esitaja on viidanud kahele Euroopa Kohtu lahendile.

Samuti on vaide esitaja oma vaides märkinud, ***et esmalt on vaja välja selgita, kas Eesti territooriumil asub vastav astutus direktiiv artikli 4 mõistest või mitte. Kaebaja leiab, et kui vaadata ka Euroopa Kohtu praktikat, on direktiivi artikli 4 tingimused täidetud:***

*-töötlemine toimub veebilehel, mis on suunatud ka Eesti,
-selles avaldatakse Eesti kodanike andmeid;
-domeen „com“ on rahvusvaheline viide, seega pole soovinud teabe avaldaja piirduda pelgalt siseriikliku veebilehe pidamisega*

Andmekaitse Inspeksioon eeltooduga siiski üheselt ei nõustu. Kõigepealt pean vajalikuks märkida, et direktiiv 95/46EÜ on üle võetud Eesti õigusesse isikuandmete kaitse seadusega, mis oli täies ulatuses kehtiv kaebuse esitamise ajal. Samuti ei ole üheselt rakendatavad vaides välja toodud kohtulahendite seisukohad käesoleva kaebuse puhul.

Tutvunud veebilehega INVEST-ESTONIA ei saa väita, et nimetatud veebileht oleks suunatud Eesti lugejatele, kuna veebileht on inglise keelne ning suunatud eelkõige välisinvestoritele. Seda saab järeldada sellest, et veebilehel on esmane viide sellele, miks mitte investeerida Eestisse. See, et domeeni laiend on „com“, mis on rahvusvaheline viide, ei anna alust järeldada, et veebilehel on mingi seos Eestiga, peale selle, et seal on avalikustatud Eesti kodanike andmeid. Samuti ei ole veebilehel avalikustatud mingit reklaami ega ole ka muud teavet, millest nähtuks, et veebilehe haldjal on Eestis mingi kindel kontakt või esindaja. Vaides viidatud kohtulahendite puhul oli veebilehel avalikustatu suunatud just konkreetse riigi kodanikele ning samuti oli neil selles riigis esindaja. Samuti avalikustati Teie viidatud kohtulahendites veebilehtedel reklaami, mis oli suunatud vastava riigi kodanikele, mida inspeksioon antud juhul ei tuvastanud.

Alati on ka isikul endal kohustus oma õigusi kaitsta ning riigi sekkumine on üldjuhul põhjendatud alles siis, kui isiku nõuded andmete töötlemise lõpetamiseks ei ole andnud tulemusi. Isikuandmete kaitse seaduse § 21 lg 1 ja 2 alusel on isikul õigus nõuda andmete parandamist ja kustutamist, millest keeldumise puhul ilma õigusliku aluseta saaks rääkida rikkumisest. Kuna kaebusest ei nähtunud, et oleksite ise veebilehe haldja poole pöördunud, siis selgitaski inspeksioon, kuidas saate kõigepealt ise oma õigusi kaitsta ilma inspeksiooni sekkumiseta. Lisaks selgitas inspeksioon, et inspeksioonil puudub pädevus teha veebilehe haldjale, mis ei asus Eestis, õiguslikult siduvaid ettepanekuid.

Kuna kaebuse esitaja ei saa järelevalveasutusele esitada nõudeid järelevalvemenetluse algatamise osas, siis kasutas inspeksioon menetluse algatamata jätmisel oma kaalutusõigust ning selgitas Teile kuidas on Teil endal võimalik oma õigusi kaitsta. Arvestades seda, kuidas inspeksioon Teie kaebusest aru sai ning Teie vaites esitatud täiendavaid seisukohti, mida pole menetluse algatamata jätmise otsuses käsitletud, siis rahuldan vaide ning teen otsuse vaadata Teie 28.03.2018 kaebus uuesti läbi.

/allkirjastatud digitaalselt/
Viljar Peep
peadirektor